

13. Podsumowanie i wnioski

System gospodarki odpadami, pomimo nieprecyzyjnych, a w wielu przypadkach błędnych przepisów prawnych, działa poprawnie.

Zwiększyła się ilość odbieranych odpadów, wzrósł poziom świadomości pracowników administracji publicznej oraz mieszkańców gmin o potrzebie właściwie prowadzonej gospodarki odpadami i ekonomii związanej z tą działalnością. Dowodem na to jest wynik dotyczący odbioru odpadów komunalnych, który w 2012r. wyniósł 29 718 Mg, a w 2013r. wzrósł do 33 058 Mg. Ilość odpadów dostarczonych do PGO „Eko-MAZURY” wyniosła 31 664 Mg i zbliżona jest do ilości jakie były założone w projekcie budowy instalacji unieszkodliwiania odpadów w Siedliskach. Wzrost ilości dostarczanych odpadów jest szczególnie widoczny w Tabeli 9, która obrazuje ilości odpadów, które trafiły do PGO „Eko-MAZURY” w 2013r., w poszczególnych miesiącach przed 1 lipca oraz po tym terminie. Ilość odpadów trafiających do PGO „Eko-MAZURY” byłaby większa o około 600 Mg, gdyby odpady o kodach 20 01 99 i 15 01 06 z gminy Ełk i Kalinowo nie były wywiezione poza Region Wschodni.

Głównym celem gospodarki odpadami w ZMGK jest pozyskanie całkowitego strumienia odpadów komunalnych od wytwórców tych odpadów i przekazanie go do instalacji unieszkodliwiania odpadów w Siedliskach, dla osiągnięcia odpowiedniej wydajności linii sortowniczych przewidzianych w projekcie technologicznym. Umożliwi to uzyskanie przez wszystkie gminy należące do ZMGK, odpowiednich poziomów recyklingu i odzysku surowców do wysokich wymagań obowiązujących w 2020r. oraz wpłynie na stabilizację na jak najniższym poziomie kosztów unieszkodliwiania odpadów. Aby ten cel osiągnąć, należy podjąć następujące działania:

1. Zmiany w prawie dotyczące zapisów przetargowych – koniecznym jest dokonanie zmiany w ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, dotyczące obowiązku przeprowadzenia przez gminy przetargów na odbiór lub przetargów na odbiór i zagospodarowanie odpadów. Postulowana zmiana to zmiana w kierunku zapisu aby:
  - a) gmina prowadząca RIPOK samodzielnie lub z innymi gminami, będąca członkiem Związku Międzygminnego prowadzącego RIPOK, ogłaszała przetarg na odbiór odpadów
  - b) gmina niebędąca właścicielem lub współwłaścicielem RIPOK-u winna ogłosić 2 przetargi:
    - na wybór regionalnej instalacji do której będą kierowane odpady z terenu gminy
    - na odbiór i na transport odpadów do wybranej w przetargu instalacji
  - c) gmina a nie przedsiębiorca odbierający odpady rozliczała się z regionalną instalacją za unieszkodliwianie odpadów
  - d) wycofać się z obowiązku przeprowadzania przetargów na odbiór odpadów w przypadku, gdy gmina jest właścicielem podmiotu gospodarczego zdolnego do świadczenia takiej usługi na jej rzecz.

Zmiany te pozwolą uniknąć sytuacji, w której przed 1 lipca nieuczciwy wytwórca odpadów, aby płać jak najmniej za odbierane przez przedsiębiorcę odpady, próbował je „ukrywać” spalając je w piecu lub wywożąc do lasu, a po 1 lipca nieuczciwy przedsiębiorca będzie próbował „ukrywać” odebrane odpady wywożąc je poza region do składowisk odpadów niespełniających poziomów odzysków, „podrzucając” odpady na teren innych gmin, które mają umowy na sam odbiór odpadów lub stosując inne sposoby w celu nie przekazania ich do RIPOK.

2. Zmiany przepisów prawa, które skuteczniej niż obecnie pozwalałyby kontrolować i dyscyplinować przedsiębiorców, jak też wszystkich uczestników procesu gospodarowania odpadami, którzy łamią przepisy i postępują w sprzeczności z interesem ochrony środowiska. Dziś stwierdzenie faktu niewłaściwego zagospodarowania odpadów, wywożenia odpadów poza region gospodarki odpadami, działania na szkodę RIPOK, poprzez pozbawianie go frakcji odpadów szkła, tworzywa, papieru i metali, poza stwierdzeniem tego faktu, nie daje żadnych możliwości egzekwowania przestrzegania tego prawa czy też błyskawicznego karanie. W stosunku do dwóch naszych gmin, które zastosowały tego typu przetargi na odbiór i zagospodarowanie odpadów, wobec ewidentnego faktu wypływania strumienia odpadów poza nasz region gospodarki odpadami, służby ochrony środowiska jedynie w procedurach sprawdzających stwierdziły fakt i do dziś brak jest praktycznych wniosków wpływających z tych kontroli.
3. Jeśli w przyszłości Związek Międzygminny miałby przejąć kolejne zadania polegające na odbiorze i transporcie odpadów komunalnych ze wszystkimi tego konsekwencjami, niezbędne są zmiany w prawie, które określą warunki, zasady, cel i sposób powoływania Związków Międzygminnych i ich funkcjonowania. Rzeczą dotyczy decyzji administracyjnych i organów uprawnionych do ich wydawania. W gminie wójt, burmistrz, prezydent miasta jest jednoosobowym organem wykonawczym, w starostwie jest zarząd, który posiada ustawowe uprawnienie do tego, aby upoważnić Starostę do wydawania decyzji administracyjnych w imieniu zarządu. Brak takich zapisów w odniesieniu do Związków Międzygminnych powoduje to, że każda decyzja administracyjna musi być podjęta i podpisana przez pełny skład zarządu Związku Międzygminnego. Zważywszy na fakt, że w Związkach Międzygminnych funkcje członków Zarządu pełnią wójtowie, burmistrzowie i prezydenci, nieodpłatnie i społecznie, i na co dzień urzędują w siedzibach gmin, a nie w siedzibie Związku Międzygminnego, podpisanie rocznie wielu tysięcy decyzji administracyjnych, w praktyce oznacza paraliż działania organów Związku Międzygminnego.
4. Zmiany w prawie dotyczącym obowiązków wspólnot i spółdzielni. Jeżeli nieruchomość jest zabudowana budynkiem lub budynkami wielolokalowymi, w których ustanowiono odrębną własność lokali, obowiązki właściciela nieruchomości powinny obciążać osobę lub osoby sprawujące zarząd nieruchomością wspólną.
5. Zmiany w prawie w gminach:
  - wskazanym jest objęcie gminnym systemem gospodarki odpadami nieruchomości niezamieszkałe. W celu przejęcia całego strumienia odpadów selektywnie zebranych frakcji papier, tworzywa, szkło i metale (niezbędnych do osiągnięcia odpowiednich poziomów recyklingu), gminy powinny ogłaszać przetargi na odbiór odpadów z nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych.
  - zmiany w harmonogramach odbioru odpadów tak, aby ich odbiór z nieruchomości wielorodzinnych odbywał się nie rzadziej niż 1 raz w tygodniu, a w zabudowie jednorodzinnej nie rzadziej niż 1 raz na 2 tygodnie.
6. Dążyć, aby w jednolity sposób przeprowadzać przetargi w gminach tylko na odbiór odpadów komunalnych i aby gminy rozliczały się za ich unieszkodliwienie bezpośrednio z RIPOK oraz aby w SIWZ zawrzeć zapisy, które z jednej strony doprowadzą do

uszczelnienia systemu, a oprócz tego pozwolą sprawnie funkcjonować systemowi i kontroli tego systemu.

7. Uwzględnienie w SIWZ nw. warunków:

1. Zgodnie z Planem gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2011-2016, na terenie Regionu Wschodniego podstawą systemu gospodarki odpadami komunalnymi są: centralna instalacja zlokalizowana w Siedliskach k/Ełku służąca do unieszkodliwiania zmieszanych odpadów komunalnych, 3 stacje przeładunkowe oraz dualny system selektywnej zbiórki odpadów.

Zapis w SIWZ:

Wszystkie odpady objęte zamówieniem Wykonawca jest obowiązany do przekazywania do Regionalnej Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych w Siedliskach k/Ełku prowadzonej przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami „Eko-MAZURY” Sp. z o. o. w Siedliskach.

2. Zgodnie z §5 ust.2 Regulaminu korzystania z usług publicznych świadczonych przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami „Eko-MAZURY” Sp. z o.o., określone zostały kody odpadów.

Zapis w SIWZ:

Kody odpadów dualnego systemu zbiórki odpadów:

1) **Selektywnie zebrana frakcja „sucha” – zmieszane odpady komunalne:** papier i tektura (w tym: opakowania, gazety i czasopisma), metale żelazne i kolorowe, drewno, tworzywa sztuczne, szkło opakowaniowe, opakowania wielomateriałowe oraz tekstylia – kod: ex 20 03 01;

2) **Selektywnie zebrana frakcja „mokra”:**

a) Odpady kuchenne ulegające biodegradacji – kod: 20 01 08 i/lub

b) Odpady ulegające biodegradacji – kod: 20 02 01 oraz

niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne – kod: 20 03 01;

Podmioty odbierające odpady komunalne nie mogą przyjmować innych kodów odpadów, w celu unikania przekazywania ich do Przedsiębiorstwa Gospodarki Odpadami „Eko-MAZURY” Sp. z o.o. jako instalacji RIPOK.

3. Zapis w SIWZ:

Wykonawca przekaze Zamawiającemu oraz Związkowi Międzygminnemu „Gospodarka Komunalna” w Ełku hasła dostępu do systemu GPS monitorowania pozycji pojazdów wykorzystywanych w realizacji zamówienia.

4. Zapis w SIWZ:

Wykonawca zobowiązany jest do sporządzania sprawozdań, o których mowa w art. 9n ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach i przekazywania ich w jednym egz. do Związku Międzygminnego „Gospodarka Komunalna” w Ełku.

8. Niezbędnym staje się przygotowanie do inwestycji służącej do produkcji paliwa alternatywnego (RDF).

Podsumowując, wprowadzenie powyższych zapisów umożliwi uszczelnienie systemu gospodarowania odpadami na terenie 12 gmin należących do ZMGK, tak aby cały strumień odpadów komunalnych trafiał do instalacji RIPOK jakim jest Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami „Eko-MAZURY” Sp. z o.o. Zwiększenie strumienia odpadów trafiającego do PGO „Eko-MAZURY” leży w żywotnym interesie członków ZMGK, gdyż ma to bezpośredni wpływ na wielkość kosztów funkcjonowania instalacji i cen za unieszkodliwianie odpadów.

